

Grauwe Kiekendief
Kenniscentrum Akkervogels

In het kort: resultaten tellingen Roofvogelroutes 2019-2023

Grauwe Kiekendief - Kenniscentrum Akkervogels

In het kort: resultaten tellingen Roofvogelroutes 2019-2023

Colofon

© Stichting Grauwe Kiekendief - Kenniscentrum Akkervogels, september 2023

Stichting Grauwe Kiekendief - Kenniscentrum Akkervogels

Adres: Berkenweg 1 - unit 24/25, 9471 VA Zuidlaren

www.grauwekiekendief.nl

Contactpersonen:

Jitty Hakkert: 06 46 02 49 64 | jitty.hakkert@grauwekiekendief.nl

Madeleine Postma: 06 29 26 99 78 | madeleine.postma@grauwekiekendief.nl

Omslagfoto: Blauwe kiekendief. Flevoland, najaar 2018 © Rob Dekker.

Inhoud

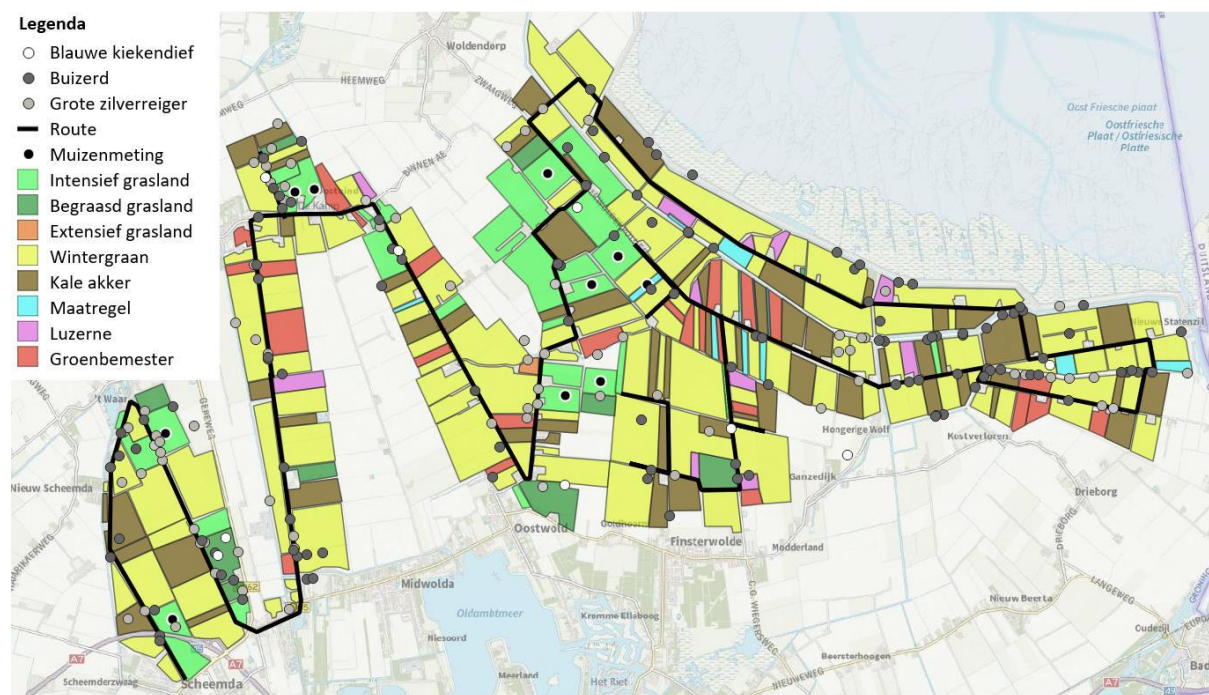
Inleiding.....	4
Groeiend aantal telgebieden	5
Resultaten Roofvogelroutes 2019-2023.....	7
<i>Gemiddelde dichtheden.....</i>	<i>7</i>
<i>Verloop aantallen winterseizoen</i>	<i>9</i>
<i>Aantal soorten en meest getelde soorten</i>	<i>9</i>

Inleiding

In de winter van 2019/2020 zijn we als Grauwe Kiekendief - Kenniscentrum Akkervogels gestart met tweewekelijkse roofvogelroutes voor het systematisch in kaart te brengen waar met name blauwe kiekendieven en ruigpootbuizerds zich gedurende het winterseizoen ophouden. Omdat we ook vragen reigers, buizerds, torenvalken en uilen te noteren krijgen we steeds beter zicht op waar de muizenrijke gebieden zijn. Dat was een van de andere belangrijke redenen om te starten met deze tellingen. Door jaarlijks deze roofvogelroutes te herhalen krijgen we bovendien zicht op jaarverschillen, zowel qua aantallen als seizoensverloop.

De telgegevens zijn inmiddels gebruikt in o.a. onderzoek naar overwinterende ruigpootbuizerds en in meerdere onderzoeken naar blauwe kiekendieven in Oost-Groningen om vast te kunnen stellen wat de relatieve habitatvoorkeur van deze soorten zijn.

Voor de tellers die in verschillende provincies vele kilometers maken voor deze telmethode willen we dit beknopt overzicht geven van de resultaten die hun telgegevens onder andere opgeleverd hebben van de winters 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 en 2022/2023.

Voorbeeld van een habitatkaart, met een roofvogelroute (Reiderwolderpolder), met locaties van waargenomen blauwe kiekendieven, buizerds en grote zilverreigers en percelen waar muizenactiviteit is gemonitord. © Marissa Arts

Telgebieden

In 2019 is er gestart met vier gebieden die door studenten en medewerkers van GKA werden geteld, maar in de loop van de tijd zijn daar ook steeds meer vrijwilligers bij gekomen. En daar zijn we erg blij mee! Nu, vier jaar later, zijn er 35 telgebieden waar de roofvogelroutes zijn gedaan, bij elkaar is dat een oppervlakte van ruim 1030 km².

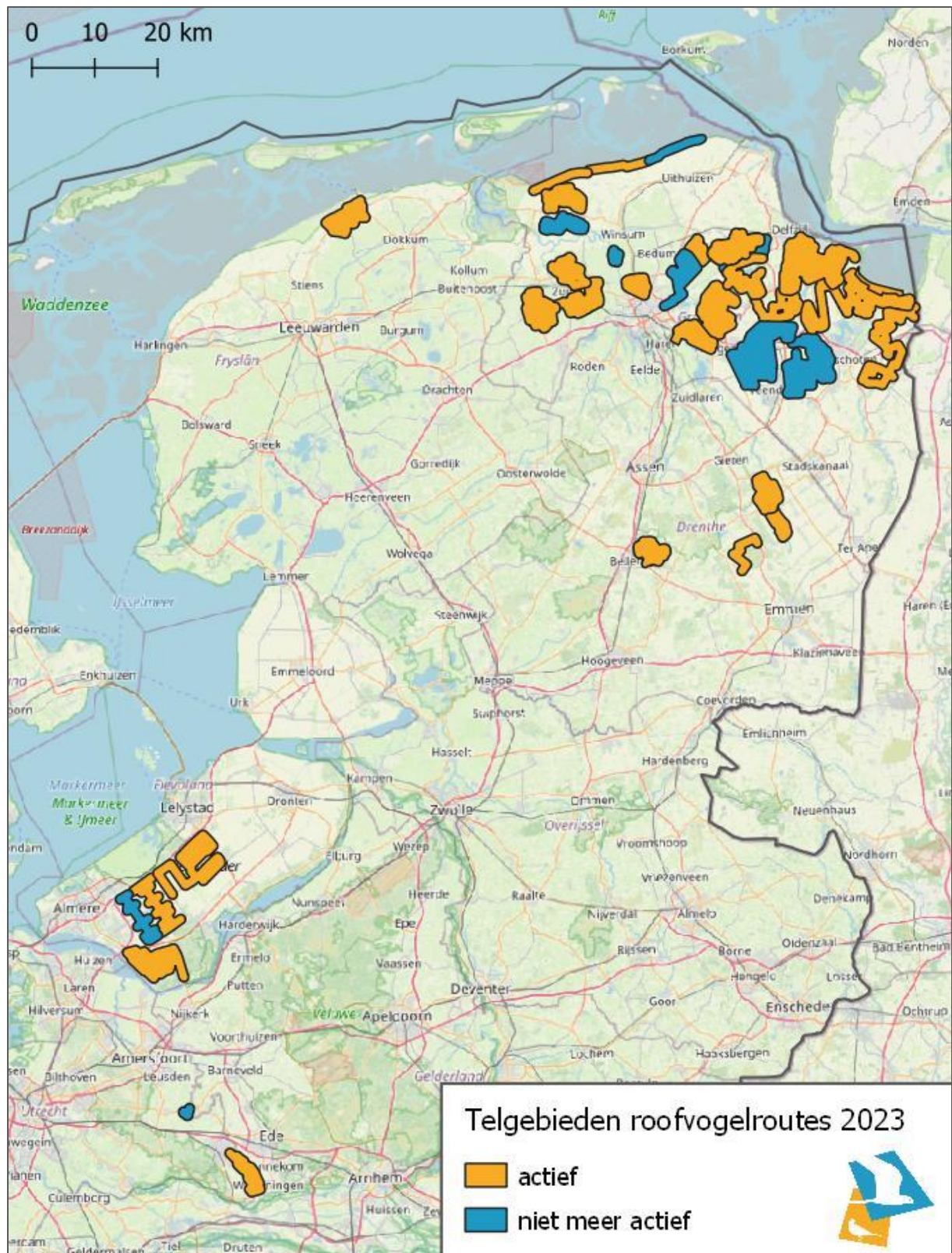
Afgelopen winterseizoen 2022-2023 zijn 27 gebieden geteld verspreid over vijf provincies. Tezamen omvatten die bijna 800 km² (Tabel 1; Figuur 1).

Tabel 1. Het totaal aantal gebieden met een Roofvogelroutes en het aantal tellingen binnen die gebieden per winterseizoen.

Winterseizoen	Aantal gebieden Roofvogelroutes	Aantal tellingen
2019-2020	4	37
2020-2021	23	167
2021-2022	25	241
2022-2023	27	263
totaal	35	708

Een ruigpootbuizerd; een van de soorten waarom er met de telling Roofvogelroutes gestart is. Flevoland, najaar 2018. © Rob Dekker.

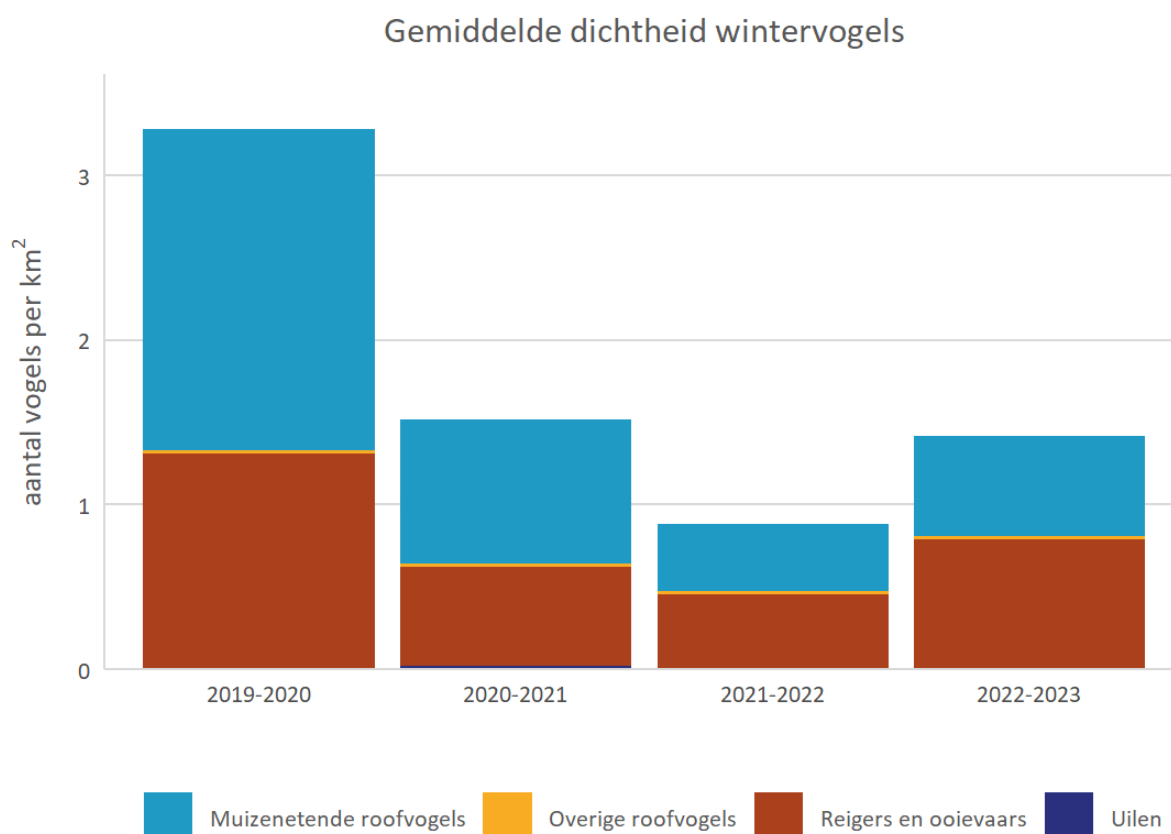

Figuur 1. De telgebieden die in 2022-2023 zijn geteld (oranje) en telgebieden die alleen in eerdere jaren zijn geteld (blauw).

Resultaten Roofvogelroutes 2019-2023

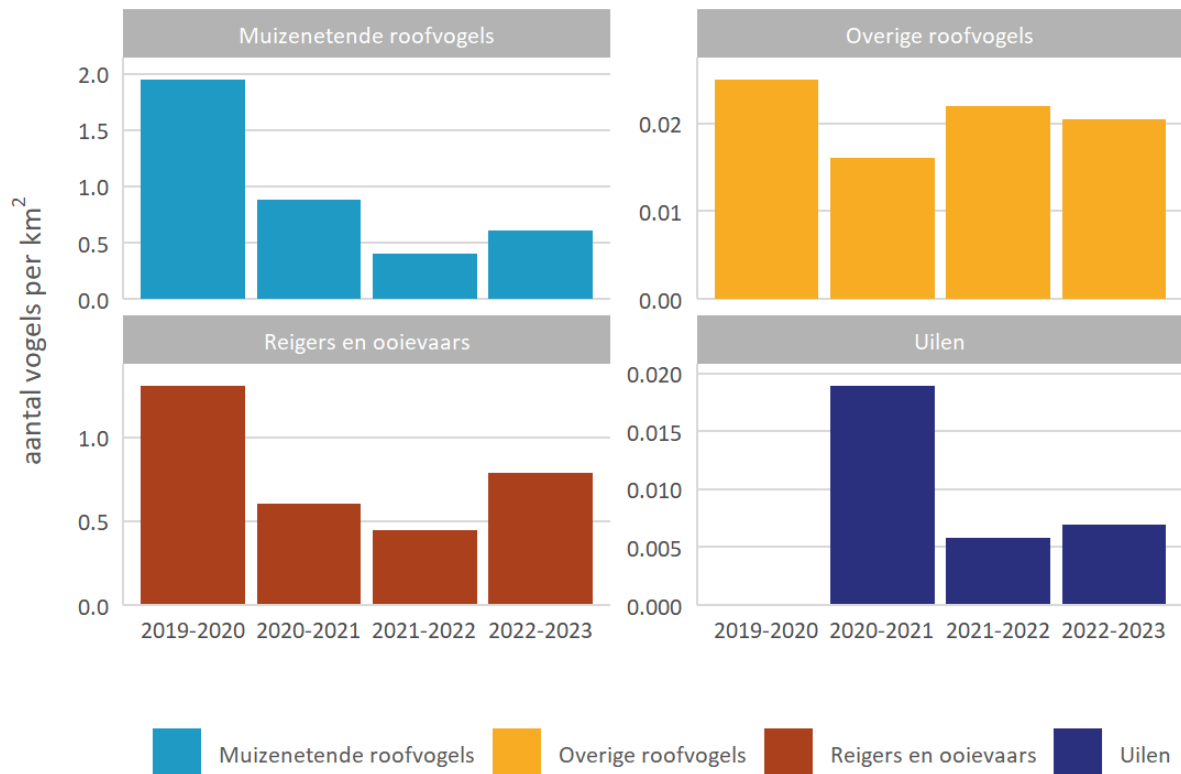
Gemiddelde dichtheden

Het startjaar 2019 was meteen een goed muizenjaar. Er zijn tijdens de winter van 2019-2020 dan ook veel muizeneters (met name roofvogels en reigers/ooievaars) geteld (Figuur 2a en 2b). Het verschil met de andere jaren is mogelijk nog groter want in 2019-2020 is een maand minder geteld (de tellingen startten toen pas in november in plaats van oktober). Als we kijken naar de belangrijkste doelsoorten blauwe kiekendief en ruigpootbuizerd zien we een vergelijkbaar patroon als bij alle soorten samen, ondanks dat het bij de ruigpootbuizerd om aanzienlijk lagere aantallen gaat (Figuur 3).

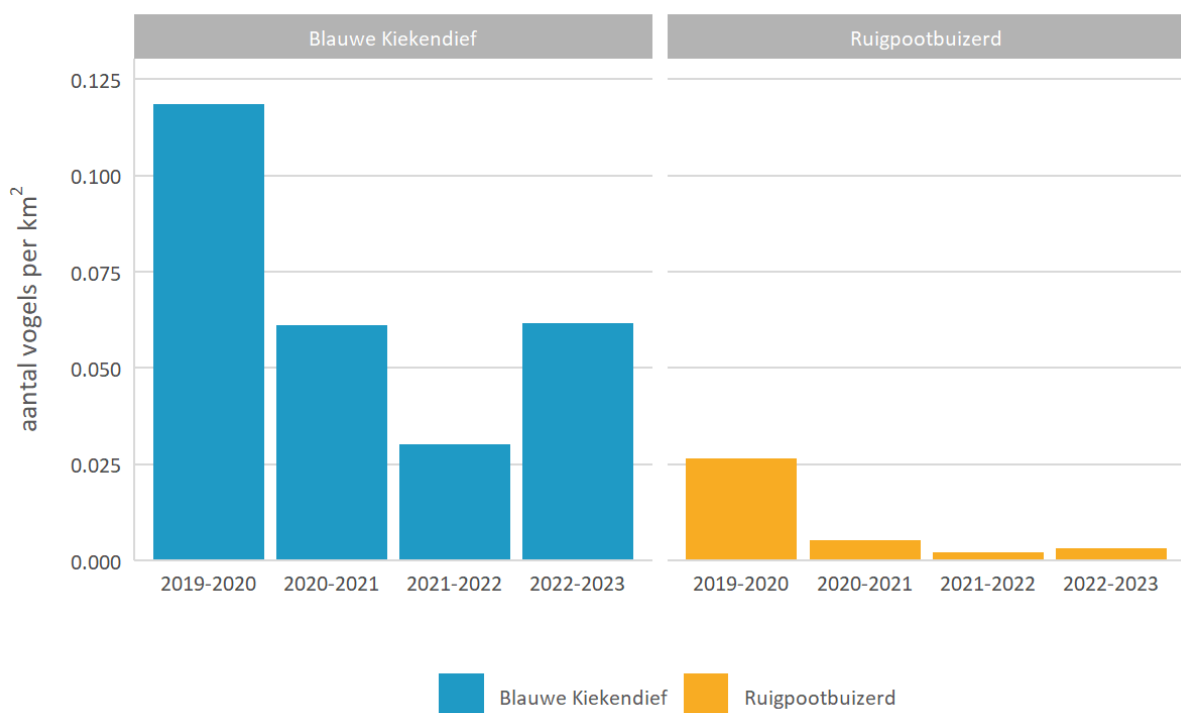

Figuur 2a Gemiddelde dichtheid van de getelde vogels per km² per winterseizoen uitgesplitst in muizenetende roofvogels (Buizerd, Ruigpootbuizerd, Blauwe Kiekendief, Bruine Kiekendief, Steppekiekendief, Torenvalk), overige roofvogels (Havik, Rode Wouw, Slechtvalk, Smelleken, Sperwer en Zeearend), reigers en ooievaars (Blauwe Reiger, Grote Zilverreiger, Kleine Zilverreiger, Koereiger en Ooievaar) en uilen (Ransuil, Steenuil en Velduil).

Gemiddelde dichtheid wintervogels

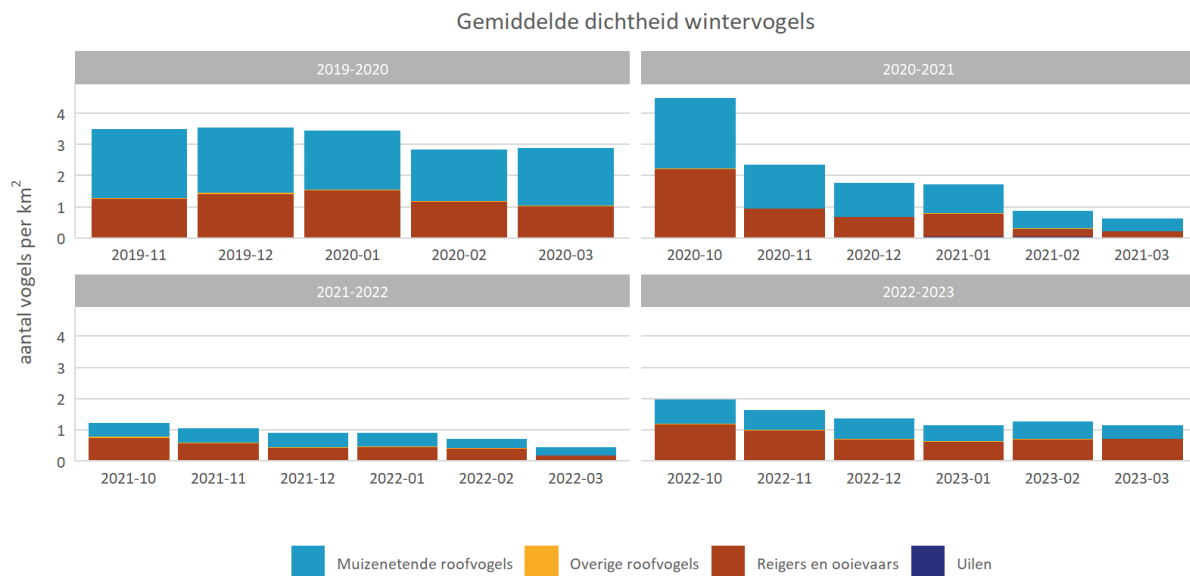
Figuur 2b. Gemiddelde dichtheid van vogels per km² per winterseizoen, uitgesplitst in muizenetende roofvogels (Buizerd, Ruigpootbuizerd, Blauwe Kiekendief, Bruine Kiekendief, Steppekiekendief, Torenvalk), overige roofvogels (Havik, Rode Wouw, Slechtvalk, Smelleken, Sperwer en Zeearend), reigers en ooievaars (Blauwe Reiger, Grote Zilverreiger, Kleine Zilverreiger, Koereiger en Ooievaar) en uilen (Ransuil, Steenuil en Velduil). N.B. Let op de verschillende y-assen.

Figuur 3. Aantallen Blauwe Kiekendieven en Ruigpootbuizerds per km², per winterseizoen.

Verloop aantallen per winterseizoen

Als we kijken naar het seizoensverloop, nemen de aantallen naarmate de winter vordert af. Opvallend zijn de hogere aantallen gedurende de hele winter van 2019/2020 en de sterke piek in oktober van 2020; er werden toen veel grote zilverreigers en buizerds geteld, maar ook veel blauwe reigers, torenvalken en blauwe kiekendieven (Figuur 4).

Figuur 4. Gemiddelde dichtheid per km², per maand per geteld winterseizoen.

Aantal soorten en meest getelde soorten

Met het toenemen van het aantal getelde gebieden nam ook het aantal soorten toe (Tabel 2).

Tabel 2. Aantal soorten die geteld zijn tijdens de tweewekelijkse roofvogelroutes.

Winterseizoen	Muizenetende roofvogels	Overige roofvogels	Reigers en ooievaars	Uilen	totaal
2019-2020	5	5	3	0	13
2020-2021	5	6	4	2	17
2021-2022	5	6	5	2	18
2022-2023	6	6	4	2	19

De Top-10 van Meest Getelde Soorten (alle jaren samen) wordt aangevoerd door buizerd en grote zilverreiger, gevolgd door blauwe reiger en torenvalk. Van blauwe kiekendief worden ook redelijke aantallen geteld, ruigpootbuizerd is de meest schaarse van het stel (Tabel 3).

Tabel 3. Top-10 van Meest Getelde Soorten (van alle getelde winterseizoenen samen).

Rang	Soort	Gemiddelde dichtheid (# vogels per km ²)
1	Buizerd	0.5197
2	Grote Zilverreiger	0.4404
3	Blauwe Reiger	0.2244
4	Torenvalk	0.1360
5	Blauwe Kiekendief	0.0563
6	Ooievaar	0.0112
7	Slechtvalk	0.0081
8	Ransuil	0.0064
9	Sperwer	0.0056
10	Ruigpootbuizerd	0.0054

De onbetwiste nummer 1 van de Top-10 van Meest Getelde Soorten: de buizerd. © Hilvert Huizing (Mazzelmoaze)

